

ཨ།སྐྱུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་
འགྲེལ་བཤད་བཞུགས་སོ།།

ཨྱ་སླུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱུགས་སོ།།

使徒信经评述

Commentary on the Apostles' Creed

© gsungrab 2017

www.gsungrab.org

དོ་སྤྱོད།

1.1 དེང་སང་བོད་པ་མང་པོས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་ཐོས་བཞིན་ཡོད། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་
ནི་ལོ་ངོ་2,000 རྩེན་དུ་(ཡུང་གོའི་ཉན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་) ཨེ་ལེ་ཡཱ་སྤིང་ཆེན་གྱི་རུབ་ཕྱོགས་
སུ་ཆགས་པའི་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་བཞུགས། ཁོང་ནི་ཉེ་གནས་མང་པོ་ཡོད་པའི་སློབ་དཔོན་སྟན་
འགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ལོ་གསུམ་རིང་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུས་ཁོང་གི་ཉེ་གནས་ལ་ཆོས་བསྟན་གནང་
ཞིང་། འཇམ་སྤིང་གི་མི་རྣམས་ལ་འཕྲིན་བཟང་སློག་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཚོ་མངགས། འཕྲིན་བཟང་དེ་
ནི་འདི་ལྟར་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་ངན་པ་སྤངས་ནས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་
ཅིང་ཁོང་གི་གསུང་ལ་ཉན་ན། ཁོ་རྣམས་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོ་ཐོབ་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་དཀོན་
མཆོག་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་པར་འགྱུར། འཕྲིན་བཟང་དེ་སློག་མཁན་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུའི་
སྐྱེ་ཚབ་ཅེས་ཟེར། ཁོང་རྣམས་གང་སར་ཕེབས་ནས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་པའི་སློ་ནས་ཇི་
ལྟར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོ་འཐོབ་པ་དེ་མི་རྣམས་ལ་བསྟན། མི་ཉ་ཅང་མང་པོས་ཁོང་ཚོའི་འཕྲིན་
བཟང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལ་ཉན་ནས་ཁོ་རྣམས་ཆོས་ཆོགས་ཞེས་ཟེར་
པའི་ཆོགས་རྒྱུད་དུ་འཛོམས།

1.2 ཀྱང་གོའི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཚོས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཚབ་ཚོའི་གསུང་མདོར་
བསྐྱས་ལ་སློའའཛིན་བྱེད་བདེ་བོ་ཞིག་བཀོད། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མ་
ཐོས་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་གསུང་མདོར་བསྐྱས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཅེས་ཟེར།
འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རབས་མང་
བོའི་རིང་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དེ་དག་ཐོག་ནས་བརྗོད་ཡོད།

1.3 སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ནི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་པས་དེང་སང་གལ་ཆེན་བོ་ཞིག་ཡིན།
དང་བོ་ནི། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་ལ་དང་བ་བྱེད་པའི་སྐོར་
མདོར་བསྐྱས་ཤིག་ཡིན། གཞིས་པ་ནི། དད་ལྡན་གསར་བ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དང་ཁོང་གི་གསུང་
གི་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་བདེ་བོ་ཞིག་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དག་
ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཉན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་བཟུང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་མཁན་
རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་དད་ཅིང་བསྟན་པ་རྣམས་ང་ཚོས་ཡང་དད་ཅིང་སྟོན། སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་
ཚིག་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

1.4 ང་ནི་དཀོན་མཆོག་གླེ་དབང་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཡབ་ཆེན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འགོད་
པ་བོ་ཁོང་ལ་དད་དོ།

ང་ནི་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀ་གླེ། དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱེས་གཅིག་པོ། དེད་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ། དམ་
པའི་ཐུགས་ཉིད་ལས་ན་རྒྱུང་མ་མེར་ཡམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ནས་འཕྲུངས་པ། ཐོན་ཏི་ཡུ་བི་ལ་ཏུའི་

དབང་འོག་ཏུ་སྐྱུག་བསྐལ་སྤངས་པ། རྒྱང་ཤིང་སྤྲིང་ལ་བརྒྱངས་པ། རྒྱུངས་ནས་དུར་དུ་བཅུག་པ།
གཤམ་པོའི་གནས་ལ་བབས་པ། ཉེན་གསུམ་པར་སྐྱར་སྐྱུ་གསོན་པོར་བཞེངས་པ། དཀོན་མཆོག་གི་
ཞིང་ཁམས་སུ་འཕགས་ཤིང་། ད་ལྟ་ལྟ་ན་མེད་པའི་ཡབ་དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱག་གཡས་སུ་བཞུགས་པ།
ཕྱིས་སུ་ཤི་གསོན་གཉིས་ཀར་ཁྲིམས་གཙོད་གནང་བར་ཕེབས་ངེས་པ་དེ་ལ་དད་དོ།

ང་ནི་དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད།
ཕྱོགས་བཞི་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པའི།
ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཚོགས་དམ་པ།
དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་འགྲོགས་རོགས།
ཉེས་ཐེག་དྲི་མ་ཀུན་སེལ།
ཤི་ཡང་གསོན་པོར་ལང་བ།
དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་སློག།
དེ་དག་ཀུན་ལ་དད་དོ།
ཨ་མེན།

1.5 སྐར་སློལ་ལྟར་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚོག་ལ་ལེའུ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ལེའུ་
དང་པོ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱོར་ཡིན་ཞིང་། ལེའུ་གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀ ལེའུ་གསུམ་
པ་དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད་དང་ལྷ་ཤི་ཀའི་ཚོས་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོར་ཡིན་ལོ།

ལེའུ་དང་པོ། ལྷ་ན་མེད་པའི་དགོན་མཚོག་གི་སྐོར།

2.1 དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ལྟར་བྱུང་། ཐོག་མར་དགོན་མཚོག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གསར་དུ་བཀོད་གནང་བ་རེད། ཡང་ས་ནི་དབྱིབས་མེད་སྟོང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྤང་ལ་ལུན་ནག་ཡིན་ཞིང་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་རྒྱང་ལྟར་རྒྱ་བཞིན་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་འོད་འབྱུང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པས། འོད་བྱུང་ངོ་། དགོན་མཚོག་གིས་འོད་དེ་ལགས་པ་ཡིན་པར་གཟིགས་ཏེ་ལུན་པ་ལས་འོད་དབྱེ་བ་ལྟེ། དགོན་མཚོག་གིས་འོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཉིན་མོ་ཞེས་བཏགས། ལུན་པའི་མིང་ལ་མཚན་མོ་ཞེས་བཏགས། མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཉི་མ་དང་པོ་འོ།¹

2.2 འོ་རྒྱས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེད་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་མཚོག་གིས་འཛམ་གླིང་འདི་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་གནང་བར་ཤེས། དེ་ནི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚོག་གི་རྣམ་པ་དང་པོའི་སྤང་གཞི་ཡིན།

1 ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེའི་མདོ་དང་པོ་སྟེ་འགོད་པ་ལེའུ་1 ཅང་1-5 ལ་འཁོད་ཡོད།

རྣམ་པ་དང་པོ། ང་ནི་དགོན་མཚོག་སྟེ་དབང་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཡབ་ཚེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འགོད་པ་པོ་ཁོང་ལ་དད་དོ།

2.3 སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་པ་དང་པོ་ཡིས་དགོན་མཚོག་གི་སྐོར་དོན་ཚན་བཞི་བཏོན། དང་པོ་ནི། དགོན་མཚོག་ཡིན། གཞིས་པ་ནི། དགོན་མཚོག་ནི་ཡབ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། དགོན་མཚོག་དབང་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། བཞི་པ་ནི། ཅུས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཁོང་གིས་ཡོད་དོ་ཙོག་བཀོད་པར་མཛད།

2.4 དགོན་མཚོག་ཡིན་ནོ། དགོན་མཚོག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དབང་མཛད་པ་པོ་ཡིན།² ཁོང་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད།³ ལྷ་མཐའ་མེད་པ་དང་། འགྲུར་བ་མེད་པ་ཡིན།⁴ ཁོང་ནི་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པས།⁵ འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་རྟེན།⁶ དགོན་མཚོག་མཐོང་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཅུས་རྟོག་ཏུ་གང་སར་བཞུགས།⁷ ཁོང་ནི་ཀུན་

2 སྐྱ་ཚབ་བུ་ལུ་ཡིས་ཐེ་མོ་ཐེ་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་6 ཡང་15 ལ་གཟིགས།
3 སྐྱ་ཚབ་བུ་ལུ་ཡིས་ཐེ་མོ་ཐེ་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་1 ཡང་17 ལ་གཟིགས།
4 ཡ་ཀེབ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་1 ཡང་17 དང་། ལུང་སྟོན་པ་ལྷ་ལ་ཀའི་མདོ་ལེའུ་3 ཡང་6 ལ་གཟིགས།
5 ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེའི་མདོ་དང་པོ་སྟེ་འགོད་པ་ལེའུ་1 ཡང་1 ལ་གཟིགས།
6 སྐྱ་ཚབ་བུ་ལུ་ཡིས་རོ་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་11 ཡང་36 ལ་གཟིགས།
7 ལུང་སྟོན་པ་ཡི་རེ་མི་ཡུ་ཡིས་བྲིས་པའི་མདོ་ལེའུ་23 ཡང་23-24 ལ་གཟིགས།

མཁུན་དང་།⁸ དེད་རྣམས་ཀྱིས་གང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་མཁུན་ཡིན།⁹ ཁོང་ནི་ཡོངས་སུ་
རང་དབང་ཡིན་ལ། ང་ཚོ་ནས་གང་ཡང་མི་དགོས།¹⁰

2.5 དཀོན་མཆོག་གཅིག་རང་ཡིན། ཡབ་དཀོན་མཆོག་སྲས་དཀོན་མཆོག་དམ་པའི་ཕྱགས་
ཉིད་དེ་དཀོན་མཆོག་གཅིག་ཡིན། ཡབ་དཀོན་མཆོག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་བཀོད་པར་
མཛད། སྲས་དཀོན་མཆོག་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤེ་ཀ་ཡིན། ཁོང་ནི་ང་ཚོ་ཕྱིན་ཉེས་ཀྱི་ཆད་པ་ལས་
ཐར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་འཛམ་གླིང་འདིར་ཤེབས། དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ནི་གཙོ་བོ་
ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ནང་བཞུགས། གསུམ་བོ་སྟེ་ཡབ་དང་སྲས་དང་
དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་རང་ཡིན། དེ་ནི་ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་དང་མི་འདྲ་བ་གསལ་བོར་སྟོན། དཀོན་མཆོག་ནི་ལྷ་འཕྲུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་མ་
ཡིན། ཁོང་ལྷ་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྐྱེ་འདྲ་དང་རྩ་བ་ནས་མི་འདྲ།¹¹

---

8 གསུང་མགུར་ལེའུ་147 ཨང་5 ལ་གཟིགས།
9 གསུང་མགུར་ལེའུ་139 ཨང་1-16 ལ་གཟིགས།
10 སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལེའུ་17 ཨང་24-25 ལ་གཟིགས།
11 དཀོན་མཆོག་གིས་ རྟུན་ཀྱིས་སྐྱེ་འདྲ་དང་། རྟུན་གི་ནམ་མཁུང་འཕྲུལ་ འོག་གི་སའམ། ས་འོག་གི་ཆུ་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་
ཅན་ཀྱི་གཟུགས་བརྗེས་གང་ཡང་མ་བཟོ་ཞིག དེ་དག་ལ་ཕྱག་ཀྱང་མ་འཚོམ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཡང་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
སོ། ལྷ་སྟོན་པ་མོ་ཤེས་བྲིས་པའི་མདོ་གཉིས་པ་སྟེ་ཐེགས་པ་ལེའུ་20 ཨང་4-5 དང་། ལྷ་སྟོན་པ་མོ་ཤེས་བྲིས་པའི་མདོ་
ཐེགས་པ་ལེའུ་5 ཨང་8-9 ལ་གཟིགས།

2.6 དཀོན་མཆོག་ནི་ཡོངས་སུ་དམ་པ་དང་། ངན་པ་འཕ་སྤྲིག་ཉེས་དང་རྩ་བ་ནས་འབྲེལ།
 དཀོན་མཆོག་གིས་ངན་པ་ལ་སྤང་བར་མཛད་ཅིང་། ཉུག་ཏུ་སྤྲིག་ཉེས་ཚད་པར་མཛད་ཀྱང་།¹²
 སྤྲུགས་བཟོད་པ་དང་། སྤྲུགས་རྗེ་ཅན། སྤྲུགས་བཟང་པོ་འང་ཡིན། སྦྱོད་པ་ངན་པ་སྤངས་ནས་
 སེམས་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་ཉེས་སེལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། ཁོང་འཚོལ་མཁན་རྣམས་ལ་བྱ་
 དགའ་གནང་མཁན་ཡིན།¹³ དཀོན་མཆོག་ནི་བྱམས་པའོ།¹⁴

2.7 དཀོན་མཆོག་ནི་དབང་ཀྱན་དང་ལྡན་འོ། དཀོན་མཆོག་ལ་དབང་དང་། ལུས་མཐུ་ཡོད་
 རྟོ་ཚོག་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དབང་ཆེ་བོ་ཡིན། ཁོང་གི་དགོངས་པ་སྣར་
 ཐམས་ཅད་མཛད་ཐུབ།¹⁵ དབང་དང་། ཡང་ན་ལུས་མཐུ་ཀྱན་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལས་མང་བ་
 མི་སྲིད་པས། དཀོན་མཆོག་གཅིག་རང་ཡིན།¹⁶ དཀོན་མཆོག་གིས་ཉུག་ཏུ་བཟང་པོ་མཛད་ཅིང་།
 ངན་པ་རྩ་བ་ནས་མི་མཛད།

12 ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེ་ཡིས་བྲིས་པའི་མདོ་གཉིས་པ་སྟེ་ཐེགས་པ་ལེའུ་34 ཨང་5-7 ལ་གཟིགས།
 13 ཡ་ཏུ་དྲུ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་11 ཨང་6 ལ་གཟིགས།
 14 ཡོ་ཏ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་4 ཨང་8 ལ་གཟིགས།
 15 ལུ་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 ཨང་37 ལ་གཟིགས།
 16 མར་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་12 ཨང་29 ལ་གཟིགས།

2.8 དཀོན་མཆོག་ནི་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡབ་ཡིན་ནོ། དཀོན་མཆོག་གིས་ང་ཚོ་བཟོས་པར་མཛད།¹⁷ ཡབ་དཀོན་མཆོག་ནི་སྲས་དཀོན་མཆོག་སྟེ་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལྔ་ཤི་ཀའི་ཡབ་ཡིན།¹⁸ གལ་ཏེ་དད་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱས་ན། དཀོན་མཆོག་གི་ནང་མི་ལ་ཚུད་ཅིང་། ཁོང་ང་ཚོའི་ཡབ་ཏུ་འགྱུར།¹⁹ དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གིས་ང་ཚོར་བྱམས་སྦྱོང་མཛད་ལ། ངན་པ་ནས་ཐར་བར་མཛད།²⁰

2.9 དཀོན་མཆོག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོད་པ་བོ་ཡིན་ནོ། རྗེ་མ་བཟོ་མཁན་གྱིས་རྗེ་ལས་སྦོད་ཆས་བཟོ་བ་དང་། ཤིང་བཟོ་མཁན་གྱིས་ཤིང་ལས་ནང་ཆས་བཟོ། འོན་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གིས་འཛམ་གླིང་འདི་གང་ཡང་མེད་པ་ལས་བཀོད་པར་མཛད།²¹ དཀོན་མཆོག་གིས་བོད་ཡུལ་གྱི་རི་དང་གཙང་བོ་དང་། མཚན་མོ་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པའི་སྐར་མའང་བཟོས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། མཐོང་མི་ཐུབ་པའང་བཟོས་པར་མཛད། དཀོན་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་གང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་བོ་ཡིན།²²

17 སྐུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་ཀོ་རིན་ལུ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚོགས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་བོ་ལེའུ་8 ཨང་6 ལ་གཟིགས།
 18 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་3 ཨང་35 ལ་གཟིགས།
 19 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 ཨང་12 དང་། སྐུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་རོ་ལྷ་པ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་8 ཨང་16 ལ་གཟིགས།
 20 མད་ལྷ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་6 ཨང་13 ལ་གཟིགས།
 21 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 ཨང་3 ལ་གཟིགས།
 22 ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤིའི་མདོ་དང་བོ་སྟེ་འགོད་པ་ལེའུ་1 ཨང་31 ལ་གཟིགས།

ལེའུ་གཉིས་པ། གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀའི་སྐོར།

རྣམ་པ་གཉིས་པ། ང་ཅི་ཡེ་ཤུ་མ་ཤི་ཀ་སྟེ། དགོན་མཚོག་གི་སྐྱུ་གཅིག་པོ་ དང་རྣམས་ཀྱི་གཙུ་བོ་ཡིན་པ་དང་དོ།

3.1 ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀའི་མཚོན་གྱི་སྐོར། གནའ་བོའི་དུས་སུ་དགོན་མཚོག་གིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་
ལུང་ལྗོན་པ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་རང་གི་མི་རྣམས་ལ་གསུངས། ཁོ་ཚོ་སྟེག་ཉེས་ལས་ཐར་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་རྒྱལ་བོ་ཞིག་མངག་རྒྱ་ཡིན་པར་ཞུས་ཆད་མཛད། གནའ་བོའི་ཨིབ་རི་སྐད་དུ་
ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བོ་དེའི་མཚོན་ལ་ལྷ་ཤི་ཀ་ཞེས་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་ལ་དུས་རབས་དང་པོའི་སྐབས་
སུ་ཤི་རིག་སྐད་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ་གྱུར་ལ། ལྷ་ཤི་ཀ་ནི་ཤི་རིག་སྐད་དུ་ཁི་རི་སི་ཐོ་ཞེས་སུ་བརྒྱུར།
དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཞུས་ཆད་གསར་བ་སྟེ་ལོ་1885 ལོར་ལ་དུགས་སུ་བོད་ཡིག་དུ་ཐེངས་དང་
པོར་བརྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཤི་ཀ་ནི་ལྷ་ཤི་ཀ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བརྒྱུར་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་
བོད་སྐད་དུ་གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀ་དང་། ཡང་ན་གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཁི་རི་སི་ཐོ་ཞེས་ཟེར།

3.2 གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུ་འཛིག་རྟེན་འདིར་མ་འཇུངས་པའི་སྟོན་ལ་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོང་གི་པ་མ་
གཉིས་ལ་ལོ་ཉ་ཞིག་མངགས།²³ལོ་ཉ་དེས་ཁོ་གཉིས་ལ་སྐྱུ་གཅིག་འཇུང་རྒྱ་ཡིན། དེ་ལ་ཡེ་ཤུ་ཞེས་
པའི་མཚོན་གསལ་དགོས་པར་གསུངས། གནའ་བོའི་ཨིབ་རི་སྐད་དུ་ཡེ་ཤུ་ལ་ཡོ་ཤུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།

23 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 མང་20-21 དང་། ལུ་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 མང་31 ལ་གཟིགས།

དེའི་དོན་ནི་གཙོ་བོས་ཐར་བར་མཛད་ཅེས་པའོ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་མི་རྣམས་སྲིག་ཉེས་ལས་ཐར་བར་
མཛད་པས་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁོང་ལ་ཡེ་ཤུ་ཞེས་པའི་མཚན་འདྲོགས་པར་མཛད།

3.3 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་སྲས་གཅིག་པོ་ཡིན་ནོ། དཀོན་མཆོག་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་
ཡབ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དཀོན་མཆོག་གི་སྲས་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན།²⁴ འཛིག་རྟེན་འདི་མ་བཞུགས་
པའི་སྲོན་ལ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དཀོན་མཆོག་གི་སྲས་ཡིན།²⁵ ཁོང་གི་སྲས་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་
དཀོན་མཆོག་མཐུན། འུ་ཞིག་གི་རང་གི་པའི་ཁ་ལ་ཉན་པ་ལྟར། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་ཁོང་གི་ཡབ་དཀོན་
མཆོག་གི་བཀའ་ལ་ཉན་ཞིང་། ཁོང་གིས་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་མཛད།²⁶ དེའི་
ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་དཀོན་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་མཚོན།²⁷

3.4 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་ང་ཚོའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་པོ་ཡིན་ནོ། དཀོན་མཆོག་གིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་
སློན་ལས་འཛམ་གླིང་འདི་དང་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པར་མཛད།²⁸ གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་འཛམ་
གླིང་འདིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན།
གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་

24 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་3 ཡང་16 ལ་གཟིགས།
25 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 ཡང་1 ལ་གཟིགས།
26 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་5 ཡང་30 ལ་གཟིགས།
27 ཡོ་ཏུ་དུ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་1 ཡང་3 ལ་གཟིགས།
28 སྐྱེ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་ཀོ་ལོ་སྐ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་1 ཡང་16 ལ་གཟིགས།

ཅིང་། ཁོང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་དགོས། ཁོང་ལ་དད་པ་བྱེད་དེ་ཁོང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་མཁན་གྱི་ཐོག་
ཉེས་ནི་སེལ་ངེས་ཡིན། ཁོ་རྣམས་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་དུ་འདྲེན་པར་འགྱུར་ལ། ཁོང་དང་མཉམ་དུ་
དུས་ཉམས་ཏུ་བཞུགས་པར་འགྱུར། ཁོང་ལ་དད་པ་མི་བྱེད་དེ་ཁོང་གི་བཀའ་ལ་མི་ཉན་མཁན་གྱི་
ཐོག་ཉེས་ནི་སེལ་བར་མི་འགྱུར། ཁོ་རྣམས་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་སྒོད་པར་འགྱུར་ལ། བདུད་སྣ་
ཉན་དང་མཉམ་དུ་དུས་ཉམས་ཏུ་ཐོག་ཉེས་ཀྱི་ཚད་པ་སྒྲོང་བར་འགྱུར།²⁹

---

29 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིང་བཟང་ལེའུ་7 ཨང་23 ལ་གཟིགས།

རྣམ་པ་གསུམ་པ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད་ལས་ན་རྒྱུང་མ་མིར་ ཡམ་གྱི་སྐྱམས་སུ་བྱུགས་ནས་འབྲུངས་པའོ།

3.5 གྲུང་གོ་ཉན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་རོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་
དབང་བསྐྱུར། རོ་མ་པའི་དམག་དབུང་གིས་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རྩེ་རི་ཀ ཨེ་ཤེ་ཡ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་
མི་རིགས་མང་པོ་དབང་དུ་སྐྱེད། རོ་མ་པས་དར་གོས་འབྲུལ་ལམ་ཟེར་བའི་གནའ་བོའི་ཚོང་ལམ་
བརྒྱུད་ནས་ཐ་ན་གྲུང་གོ་ལ་ཉེ་ཚོང་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་དེར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་འབྲུངས།³⁰ ཁོང་གི་
འབྲུངས་ཚུལ་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

3.6 དཀོན་མཆོག་གིས་སོ་ཉ་གོབ་རི་ཨེལ་ག་ལིལ་ཡུལ་གྱི་ན་ཙ་རེལ་ཟེར་བའི་གོང་ཚོར་མིར་
ཡམ་ཞེས་ཟེར་བའི་གཞོན་རུ་མའི་སར་མངགས། མིར་ཡམ་ནི་རྒྱལ་པོ་དུ་བེད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡོ་སེབ་
ཀྱི་བཟའ་རྒྱུ་འབྲུང་བ་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། རང་དུ་ཕེབས་སྐབས་གོབ་རི་ཨེལ་གྱིས་ཁོ་མོར་
ཕྱགས་རྩེ་ཐོབ་པ་ཁྱོད་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱན་པར་གྱུར་ཅིག གཙོ་བོ་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཞེས་
གསུངས། དེ་ཐོས་ནས་མིར་ཡམ་སེམས་ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་ཤིང་འཚམས་འདྲི་དེ་ཅི་ལྟར་ཡིན་བསམ་
ཞིབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དཀོན་མཆོག་གི་སོ་ཉས་ཁོ་མོར་མིར་ཡམ། མ་འཇིགས་ཤིག དཀོན་མཆོག་
ནས་ཁྱོད་ལ་ཕྱགས་རྩེ་ཐོབ། ལྷོས་ཤིག ཁྱོད་མངལ་དང་ཕྱན་པར་འབྲུར་ཏེ་སྐས་ཤིག་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤུ་ཞེས་ཐོགས་ཤིག ཁོང་སྐྱེས་སུ་ཚེན་པོར་འབྲུར་ལ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དཀོན་

30 ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་སྐོར་དོ་སྙོལ་བཞུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའི་དབེ་དབེ་ཤོག་གངས་³⁹ ལ་གསེགས།

མཚོག་གི་སྐྱེས་ཞེས་ཀྱང་གསལ་བར་འགྱུར། གཙོ་བོ་དཀོན་མཚོག་གིས་ཁོང་ལ་རང་གི་མེས་པོ་དུ་
 བོད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་གནང་འོང་། ཁོང་གིས་ཡ་ཀོབ་ཀྱི་རྒྱུད་པར་དུས་རྒྱུན་དུ་དབང་རྒྱུར་ལ། ཁོང་
 གི་རྒྱལ་སྲིད་ནི་མཐའ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས། མིར་ཡམ་གྱིས་པོ་ཉ་ལ་ང་རྒྱུས་པ་དང་འདྲུས་མ་
 རྒྱུང་བས་འདི་ཅི་ལྟར་སྲིད་ཅེས་ཞུས་པ་ན། པོ་ཉས་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ལྷོད་ལ་འབབ་ཅིང་སྐྱ་ན་
 མེད་པའི་དཀོན་མཚོག་གི་རྣམ་མཐུ་ལྷོད་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར། དེའི་སྲིད་ཕུ་གུ་དམ་པ་དེ་ལ་དཀོན་
 མཚོག་གི་སྐྱེས་ཞེས་གསལ། ལྷོས་ཤོག་ལྷོད་ཀྱི་སྐུན་མཚེད་རྒྱ་མོ་ཨེ་ལི་ས་བེད་རབས་ཚད་མ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟ་མངལ་དུ་བྱ་ཞིག་འཁོར་ནས་རྒྱ་བ་དུག་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དཀོན་
 མཚོག་གིས་མཛད་མི་སྲིད་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་མིར་ཡམ་གྱིས་ང་གཙོ་བོའི་
 གཞུག་མོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ལྷོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ང་ལ་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅེས་སྐྱེས་ནས་པོ་ཉ་པར་ལེབས།³¹

3.7 དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་དཀོན་མཚོག་གི་རྣམ་མཐུའི་སྐོ་ནས་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཡུམ་ན་རྒྱུང་
 མ་མིར་ཡམ་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་ཡབ་དཀོན་མཚོག་ཡིན། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་སྐུ་ལ་སྐུ་མ་ཡིན། ཁོང་ལ་མིའི་
 རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་དཀོན་མཚོག་གི་དོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཁོང་ལ་སྲིག་ཉེས་རྩ་བ་ནས་མེད།³²
 ཁོང་གིས་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་དཀོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་མཐུན་ནས་དུས་ཉལ་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱབས་
 པར་མཛད།

31 ལུ་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་1 ཅང་26-38 ལ་གཟིགས།
 32 སྐུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་ཀོ་ལོ་སྐ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་2 ཅང་9 ལ་གཟིགས་པ་དང་། ཡ་ཏུ་དུ་བ་རྣམས་ལ་
 བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་4 ཅང་15 ལ་གཟིགས།

རྣམ་པ་བཞི་པ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་མོན་ཏུ་ཡུ་བི་ལ་ཏུ་འི་དབང་འོག་ཏུ་སྐྱུག་ བསྐྱེད་ལྷུངས་པ། རྒྱུང་ཤིང་སྟེང་ལ་བརྒྱུངས་ཏེ། རྒྱོངས་ནས་དུར་དུ་བཅུག་གོ།

3.8 ཐོག་མར་དུས་ཚོད་མ་བྱུང་གོང་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་དཀོན་མཚོག་དང་མཉམ་དུ་
བཞུགས། དེར་ཁོང་གིས་ཡབ་དང་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་དཀོན་མཚོག་དང་ཞི་བདེ་དང་འགྲོགས་པ་
ཚྱོད། ང་ཚོ་སྲིག་ཉེས་ལས་ཐར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་དཀོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་
བཞག་ནས་འཛམ་གླིང་འདྲིར་ཐེབས། ཁོང་ལ་མིའི་གཟུགས་བོ་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་བཀྲོས་སྐྱོམ་དང་།
ཐང་ཆད། ཟུག་གཟེར། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཚྱོད།³³ དཀོན་མཚོག་གིས་མི་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པར་མཛད་པ་དེ་ཁོང་གིས་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ལ་བསྟན་པར་མཛད། བྱམས་
པ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡབ་དཀོན་མཚོག་གིས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་འཛིག་རྟེན་འདྲིར་མངགས། མི་
སྐྱུས་ཀྱང་དཀོན་མཚོག་གི་སྐྱེས་ལ་དང་བ་བྱས་ཏེ་རང་གི་སྦྱོད་པ་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ནས་སེམས་
བསྐྱུར་ན། ཁོ་ཤི་ནའང་དཀོན་མཚོག་དང་དུས་རྟུག་ཏུ་བཞུགས་པར་འགྱུར་ངེས་ཡིན།³⁴ གསུང་
འདི་བདེན་པ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་པ་མང་བོ་བསྟན་པར་

33 སྐྱ་ཚོབ་པའུ་ལ་ཡིས་ཐི་ལེབ་སྲིབ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་2 ཇང་6-7 ལ་གཟིགས་པ་དང་། ཡ་ཏུ་དུ་བ་རྣམས་
ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་2 ཇང་14 ལ་གཟིགས།
34 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་3 ཇང་16 ལ་གཟིགས།

མཛད། རད་པ་མང་པོའི་ནད་སེལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། གཤིན་པོ་རྣམས་སྐར་གསོན་པོར་མཛད།³⁵
ཁོང་གང་དུ་ཕེབས་ནའང་མི་ཚོགས་མང་པོ་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས།³⁶

3.9 ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་གྱི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་ཕྲག་དོག་བྱས་པས་ཁོང་འཛིན་
བཟུང་བྱས།³⁷ རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཁྲིད་ནས་སྤོང་དང་ཆན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་དཀོན་མཚོག་ལ་
སྐར་བ་འདེབས་པའི་ནག་ཉེས་བཅུགས། ཁོ་ཚོས་ཁོང་ལ་སྲོག་ཁྲིམས་གཏོང་འདོད་ཀྱང་། རོ་མ་གོང་
མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོག་མཚན་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་མ་ཐུབ། དེའི་དུས་སུ་རོ་མ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ནི་པོན་ཏི་ཡུ་བི་ལ་ཏུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཁོས་སྤྱི་ལོ་26 ལས་36 བར་ཡི་སི་ར་ཨེལ་ཡུལ་ལ་
དབང་བསྐྱུར། དེ་ལ་ཏུས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་ཉེས་སྦྱོན་ཅིའང་མ་རྟེན་པས་ཁོང་སྟོད་གོལ་གཏོང་བར་
འདོད་ཀྱང་། ཡ་ཏུ་དུ་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས། མཐའ་མར་བི་ལ་ཏུས་ཡ་ཏུ་དུ་
པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་རྒྱུང་གིང་སྤང་ལ་གཟེར་བརྒྱབ་པའི་སྐོ་ནས་སྲོག་ཁྲིམས་གཏོང་
དུ་བཅུག དེ་ནི་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་ཆད་པ་ཡིན། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་ཕྱིག་ཉེས་སམ། སྦྱོན་གང་ཡང་
མེད་ནའང་སྤྲུག་བཟུལ་མང་པོ་སྦྱང་། ཁོང་རྒྱུང་གིང་སྤང་ལ་གོངས་ནས་སྐུ་ཕུང་དུར་ཁང་དུ་བཞག།³⁸

35 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་11 ཨང་1-44 ལ་གཟིགས།
36 མང་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་4 ཨང་24-25 ལ་གཟིགས།
37 མར་ཀུས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་15 ཨང་10 ལ་གཟིགས།
38 ཡོ་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་19 ཨང་41-42 ལ་གཟིགས།

3.10 གཙོ་བོ་ཡི་ཤུས་མི་ཚེ་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་བསྐྱུལ་བར་མཛད། འཛོམ་སྒྲིང་འདིའི་མི་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཁོང་གཅིག་ཤུས་སྲིག་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་མཛད། ཁོང་སྐྱུག་བཟུལ་སྐྱོང་ཞིང་གོངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་དང་རྣམས་ཀྱི་སྲིག་ཉེས་ཀྱི་ཆད་པ་ང་ཚོའི་ཚབ་ལ་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཁོང་གིས་མི་
ཞིག་གིས་རང་གི་གོགས་པོའི་དོན་དུ་རང་སྲོག་བཏང་ན་དེ་ནི་བྱམས་པ་རབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།³⁹

---

39 ཡོ་ཏ་ན་གྲིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེབ་15 མང་13 ལ་གཞིགས།

རྣམ་པ་ལྔ་པ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་གཤམ་པོའི་གནས་ལ་བབས་ནས། ཉེན་གསུམ་པར་ སྐར་སྐུ་གསོན་པོར་བཞེངས་སོ།།

3.11 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་གྲོངས་ནས་ཉེན་གསུམ་པར་སྐར་སྐུ་གསོན་པོར་བཞེངས། དམ་པའི་གསུང་
རབ་ལས་དེ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་བྱུང་། བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་ཉེན་དང་པོའི་ཞོགས་པ་ཉེ་མ་ཤར་
ཅམ་ལ་དེ་ཚོས་ག་སྐྱིག་བྱས་པའི་ཤི་ཞེས་འབྱུག་རྩལ་འཁྱུར་ཏེ་ཁོ་ཚོ་དུར་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་དང་། ཁ་
རྩོད་དེ་བསྐྱེལ་ཚར་ཡོད་པ་མཐོང་ཡང་། དུར་ཁང་གི་ནང་ལ་འཇུག་སྐབས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་སྐུ་ཕུང་
མ་མཐོང་། དེ་བས་ཐེ་ཚོམ་བྱུང་སྐབས་མི་གཉིས་འོད་འཕྲོ་བའི་གོས་གྲོན་པ་སྒོ་བྱུར་དུ་དེ་ཚོའི་
འགྲམ་ལ་མངོན་པར་གྱུར། འཇིགས་སྐྱབ་སྐྱབ་ཏེ་བྱུང་མེད་རྣམས་མགོ་བཏུད་པ་དང་། མི་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་ཁོ་མོ་ཚོར་གསོན་པོ་ནི་གཤམ་པོའི་ནང་ཅིའི་ཕྱིར་འཚོལ། ཁོང་འདིར་མེད་དེ་སྐུ་གསོན་པོར་
བཞེངས་སོ། ཁོང་ག་ལེལ་ཡུལ་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཁྱོད་རྣམས་ལ། མའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྲིག་ཉེས་ཅན་
གྱི་ལག་ཏུ་གཏད་པ་དང་། རྒྱུང་ཤིང་སྐང་ལ་བཀོངས་ནས་ཉེན་ཞག་གསུམ་པ་ལ་ཁོ་རང་ལང་བར་
འགྱུར་ངེས་ཞེས་པའི་གསུང་དེ་དྲན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ནས། ཁོ་མོ་ཚོས་ཁོང་གི་གསུང་དྲན། དུར་
ཁང་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ། ཉེ་གནས་བཅུ་གཅིག་པོ་དང་གཞན་རྣམས་ལ་དོན་དེ་ཐམས་ཅད་བཤད།
དོན་འདི་ཚོ་སྐུ་ཚབ་ལ་རྗོད་མཁན་རྣམས་ནི་མག་རྒྱལ་ནས་ཡིན་པའི་མིར་ཡམ་དང་། ཡོ་ཨ་རྒྱ།
ཡ་ཀོབ་ཀྱི་ཡུམ་མིར་ཡམ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་མེད་རྣམས་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་

པར་གཏམ་འདི་དོན་མེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་མེད་རྣམས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས། འོན་ཀྱང་བོ་ཉོ་ལངས་
ནས་དྲུང་ཁང་ལ་བརྒྱགས་པ་དང་། བསྐྱར་ནས་ནང་ལ་བཟུངས་ཏེ་རས་གཅིག་ཕྱུ་མཐོང་ནས། རོ་
མཚར་སྐྱེས་ཏེ་རང་གི་ནང་ལ་སོང་།⁴⁰

3.12 དེའི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཉིད་ཁོང་གི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱི་དགྲིལ་ལ་བཞེངས་ཏེ་ཁོ་ཚོར་
ཞི་བདེ་བྱིད་རྣམས་ལ་འབབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས། དེ་ཚོས་དེ་མཐོང་ནས་གདོན་འདྲེ་ཡིན་པར་
བསམས་ཏེ་འཇིགས་སྐྱབས་སྐྱེས། ཁོང་གིས་ཁོ་ཚོར་ཁྱོད་ཚོ་ཅི་ལ་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
སུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས། ངའི་རྐང་པ་དང་ལག་པ་ལ་སྟོན་དང་། ངའི་ལུས་ལ་རེག་ནས་ང་རང་
ཡིན་པ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ལྟར་གདོན་འདྲེ་ལ་ཤ་དང་རྩས་པ་མེད་ཅེས་
གསུངས། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས་རང་གི་ཞབས་དང་ཕྱག་ཁོ་ཚོ་ལ་སྟོན་པར་མཛད། སེམས་
དགའ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དེ་ཚོས་ད་དུང་ཡིད་མ་ཆེས་ཏེ་ཡ་མཚན་ཚེན་པོར་གྱུར་བའི་དུས་སུ་ཁོང་གིས་
ཁོ་ཚོར་ཟས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ཚོས་ཁོང་ལ་མེ་སྲེག་ཐེབས་པའི་ཉ་ཤ་དུམ་ཕྱུ་
ཞིག་སྟེར་ནས། དེ་ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་དེ་ཚོའི་མདུན་དུ་བཞེས།⁴¹

3.13 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་སྐར་གསོན་པོར་གྱུར་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཉེ་གནས་མང་པོར་མངོན་སུམ་དུ་
བྱོན།⁴² གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཡང་བསྐྱར་མ་གྲོངས། ཁོང་ནི་འདས་ལོག་མ་ཡིན། (བོད་པའི་དམངས་

40 ལུ་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་24 ཨང་1-12 ལ་འཁོད་ཡོད།
41 ལུ་ཀུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་24 ཨང་36-43 ལ་འཁོད་ཡོད།
42 སྐྱེ་ཚབ་བའུ་ལུ་ཡིས་ཀོ་རིན་ལུ་པ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་15 ཨང་6 ལ་གསེགས།

ཁོང་གི་སྐྱེས་ལོ་ལྟ་བུ་ལྟར་འདས་ལོག་ན་མས་འཆེ་བ་ནས་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་ཤི་གཙོ་བོ་
ཡེ་ཤུ་ཐེངས་གཅིག་གོངས་ཏེ་སྐར་གསོན་པོར་གྱུར་ནས་ཡང་བསྐྱར་འགོངས་མི་སྲིད་) ད་ལྟ་ཁོང་
ནི་དཀོན་མཆོག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཞུགས། ཁོང་ལ་དད་པ་བྱེད་ཅིང་ཁོང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོ་སྲོག་གནང་ངོ།⁴³

---

43 ཡོ་ཏ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འབྲིན་བཟང་ལེའུ་5 ཨང་24 དང་། ལྷ་ཚབ་པེ་ཏོ་ཡིས་བྲིས་པའི་འབྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་1 ཨང་
3-5 ལ་གསུམས།

རྣམ་པ་རྒྱལ་པ། གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ནི་དཀོན་མཚོ་ག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་འཕགས་ཤིང་། ད་ལྟ་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་ཡབ་དཀོན་མཚོ་ག་གི་ཕྱག་གཡས་སུ་བཞུགས་སོ།

3.14 གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་སྐྱེ་བ་གསོན་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་ཉེ་གནས་དང་ཕྱང་ནས་ཁོ་རྣམས་ལ། དམ་པའི་ཕྱགས་ཉིད་ཁྱེད་རྣམས་ལ་འབབ་པའི་ཚེ་ཁྱེད་ཚོར་རྣམས་མཐུ་འཐོབ་པས། ཡེ་རུ་ཤ་ལེམ་དང་། ཡ་རུ་དུ་ཡུལ་ཡོངས། ས་མར་ཡུ་ཡུལ། ས་གཞི་མཐའ་མའི་བར་དུ་ངའི་དཔང་བོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། ཁོ་ཚོའི་མཐོང་སར་ཁོང་ཡར་འཕགས་ནས་སྤྱིན་པ་ཞིག་གིས་ཁོང་བསུས་ཏེ་མི་མཐོང་བར་གྱུར། ཁོ་ཚོས་རྣམ་མཁའི་རྩོགས་སུ་ནན་གྱིས་བལྟས་ཏེ་ཁོང་ཡར་ཕེབས་དུས་སློ་བུར་དུ་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པའི་མི་གཞིས་དེ་ཚོའི་འགམ་དུ་ཐོན། ཁོང་ཚོས་ཀྱེ་ག་ལིལ་པ་རྣམས། ཅིའི་རྩེར་བཟང་དེ་རྣམ་མཁའི་རྩོགས་སུ་སྟ། ཁྱེད་ཚོའི་མདུན་ནས་དཀོན་མཚོ་ག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཡར་འཕགས་པ་གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་ཉིད། ཇི་ལྟར་ཞིང་ཁམས་སུ་འཕགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན། དེ་ལྟར་རྩེར་ལོག་ཕེབས་ངེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས།⁴⁴

44 སྐྱེ་བའི་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལེན་པའི་མང་མོ་8-11 ལ་འཁོད་ཡོད།

3.15 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དགོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཡར་འཕགས་ནས་དགོན་མཚོག་གི་ཕྱག་གཡམས་སུ་བཞུགས།⁴⁵ དེའི་དོན་ནི་ཁོང་དགོན་མཚོག་གི་སྐྱེ་བང་དུ་བཞུགས་ཞིང་། དགོན་མཚོག་གི་མདུན་དུ་ཁོང་གིས་དད་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་ལྷུང་མཛད།⁴⁶

---

45 མར་ཀུས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་16 ཅང་19 ལ་གཟིགས།

46 སྐྱེ་བང་བུ་ལུ་ཡིས་རོ་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་8 ཅང་34 དང་། ཡ་རུ་དུ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་10 ཅང་12 ལ་གཟིགས།

རྣམ་པ་བདུན་པ། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ནི་ཕྱིས་སུ་ཤི་གསོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་གཙོང་ གནང་བར་ཕེབས་ངེས་སོ།

3.16 འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་རྣམས་ལ་སྤྲོས་པ་གཙོང་གནང་བའི་ཕྱིར་ཉིན་ཅིག་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་
དགོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་ནས་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་སྐར་འབྲོན་ངེས་ཡིན། ཉིན་མོ་དེ་དང་དུས་
ཚོད་དེའི་སྐར་ཡལ་དགོན་མཚོག་གིས་མ་གཏོགས། མི་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས།⁴⁷ འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡེ་
ཤུས་དེའི་སྐར་གཤམ་གསལ་ལྟར་གསུངས།

3.17 མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤུ་ནི་ལོ་ཉ་དང་བཅས་གཟི་བརྗེད་དང་ལྡན་པར་འབྲོན་པའི་སྐབས་སུ། རང་
གི་གཟི་བརྗེད་ལྡན་པའི་བུའགས་སྤྲི་ལ་བུའགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་
མདུན་དུ་བསྐྱུང་ནས། ལུག་རྗེ་ཡིས་ར་རྣམས་ལས་ལུག་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟར། ཁོང་གིས་དེ་ཚོའང་
འབྱེད་པར་གྱུར་ནས། ལུག་རྣམས་ཁོང་གི་གཡས་ཕྱོགས་དང་། ར་རྣམས་ཁོང་གི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་
འཇུག་དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། དའི་ཡབ་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ཁྱོད་
རྣམས། ཤོག་ལ། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་ནས་ཁྱོད་ཚོའི་ཕྱིར་བཤམས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་ཞིག་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལྟོགས་པ་ལ་ཟས་སྟེར། སྐྱམ་པ་ལ་བཏུང་བ་སྟེར། ངོ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ་
གནས་ཚང་བཏང་། ཤོས་མེད་པ་ལ་གོས་སྟེར། ལ་བ་ལ་བདག་སྐྱོད་བྱས། བཙོན་ཁང་ལ་ཡོད་པ་

⁴⁷ མར་ཀྱི་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་13 ཨང་32 ལ་གཟིགས།

ལ་ང་མཇལ་བར་ཡོང་ཞེས་གསུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་དང་ལྷན་ནམས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་ལགས། དེང་
 རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་བགྲེས་པའམ། སྐྱེམས་པ། ཞལ་མི་ཤེས་པའམ། གོས་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། ཞལ་
 ཟས་སམ། སྐྱེམས། གནས་ཚང་ངམ། འ་བཟའ་ག་དུས་སྤུལ། ཡང་ན་བའམ། བཙོན་ཁང་ལ་མཐོང་
 རྟེ་ག་དུས་མཇལ་བར་ཡོང་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་འགྱུར། རྒྱལ་བོས་ཁོ་རྣམས་ལ། དས་ཁྱོད་ཚོར་
 བདེན་པར་ཟེར་རྒྱུར། ཁྱོད་ཚོས་ངའི་སྤྱན་རླབས་ལྗང་ཤོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་
 རྣམ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས། ང་ལའང་བྱས་ཞེས་གསུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་ཁོང་གིས་གཡོན་སྤྱོད་གས་སུ་
 ཡོད་པ་རྣམས་ལ། དམོད་པ་ཕྱོག་པ་ཁྱོད་ཚོ། ངའི་མདུན་ནས་བདུད་རྒྱལ་དང་ཁོའི་སོ་ཉ་རྣམས་ཀྱི་
 ཚེད་དུ་བཤམས་ཏེ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པའི་མེ་ལ་ཕར་རྒྱགས་ཤིག་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སྟོགས་
 པ་ལ་ཟས་མ་སྟེར། སྟོམ་པ་ལ་བལྟང་བ་མ་སྟེར། ངོ་མི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ཚང་མ་བཏང་། གོས་མེད་
 པ་ལ་གོས་མ་སྟེར། འ་བ་ལ་བདག་སྐྱོང་མ་བྱས། བཙོན་ཁང་དུ་ཡོད་པ་ལ་ང་མཇལ་བར་མ་འོངས་
 ཞེས་གསུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ལགས། དེང་ཀྱིས་ཁྱེད་བགྲེས་པའམ། སྟོམ་
 པ། ངོ་མི་ཤེས་པའམ། གོས་མེད་པ། འ་བའམ། བཙོན་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་ནས་ག་དུས་བདག་
 སྐྱོང་མ་བྱས་ཞེས་ཟེར་བར་འགྱུར། ལན་དུ་ཁོང་གིས། དས་ཁྱོད་ཚོར་བདེན་པར་ཟེར་རྒྱུར། ཁྱོད་
 ཚོས་རྒྱུང་ཤོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་རྣམ་མ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས། ང་ལའང་མ་
 བྱས་ཞེས་གསུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་འདི་རྣམས་མཐའ་མེད་པའི་ཚད་པ་དང་། དང་ལྷན་རྣམས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་ལ་འགོ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ།།⁴⁸

48 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་25 ཨང་31-46 ལ་འཁོད་ཡོད།

3.18 གླུ་ཚབ་པའུ་ལུས་དེའི་སྐོར་འདི་ལྟར་ཉེན་བརྒྱུ་གཏོང་། ལྷོད་ནི་སེམས་འབྲེགས་ཤིང་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་མི་བརླུང་བས་རང་གི་ཚེད་དུ་ཚད་པ་དྲག་པོ་གསོག་གང་ལགས་ཟེར་ན། དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱགས་ཁྲིའི་ཉེན་མོ་ཡོང་བས་ཁོང་གི་དང་བདེན་གྱི་བྲིམས་གཙོད་མཛན་པར་འགྱུར་ངེས་ཡིན། ཁོང་གིས་མི་རེ་རེའི་བྱ་བ་བཞིན་དེ་དང་མཐུན་པར་གནང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་བཟང་པོ་རླུང་བར་བཟོད་པའི་སྐོར་ནས་གཟི་བརྗིད་དང་། བཀུར་སྟེ། འཆི་མེད་བཅས་འཚོལ་མཁན་རྣམས་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་བདེན་པ་ལ་མི་གནས་པར་རང་འདོད་ཚུལ་རྣམས་ལ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཕྱགས་ཁྲོ་དྲག་པོ་གནང་བར་འགྱུར། ངན་པ་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་ཡང་སྲུག་བསྐྱེད་དྲག་པོ་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་ཡ་ལུ་དུ་བ། དེ་ནས་ཡ་ལུ་དུ་བ་མིན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཟང་པོ་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་ཡང་གཟི་བརྗིད་དང་། བཀུར་སྟེ། ཞེ་བདེ་བཅས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་ཡ་ལུ་དུ་བ། དེ་ནས་ཡ་ལུ་དུ་བ་མིན་པའོ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱོགས་རིས་ཅི་ཡང་མེད།⁴⁹

3.19 བོད་པ་མང་ཆེ་བས་གསུང་དེ་ཐོས་མ་ལྟོང་། གླུ་ཚབ་པའུ་ལུས་ རྣོན་མི་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཚོ་མ་ཤེས་པར་དཀོན་མཆོག་གིས་མ་བརྟེན་ཡང་། ད་ལྟ་ཁོང་གིས་གནས་ཀུན་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་ངན་པ་སྤངས་ནས་སེམས་བརླུང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོང་གིས་བྲིམས་གཙོད་པའི་ཉེན་མོ་ཞིག་བསྐྱོས་པར་མཛད་ཅིང་། ཉེན་དེར་ཁོང་གིས་བསྐྱོས་པའི་མི་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་དང་བདེན་གྱི་སྐོར་བྲིམས་གཙོད་མཛད་པར་འགྱུར། མི་དེ་འཆི་

49 གླུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་རོ་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་2 མང་5-11 ལ་འཁོད་ཡོད།

བ་ནས་སྐྱར་གསོན་པར་མཛད་པའི་ངང་ནས་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ར་སྒྲོད་མི་
ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་པོར་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས།⁵⁰

3.20 སྐྱ་ཚབ་ཡོ་ཏྲ་ནན་གྱིས་ཉིན་མོ་དེར་མའི་རིགས་ཀྱན་ལས་མི་རྣམས་ཐར་བར་འགྱུར་
ངེས་ཡིན་ཞེས་བྲིས། ཁོང་གིས། དེ་ནས་ངས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཚེ་པ་དང་། མི་རིགས་དང་། རྒྱུ་
རིགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཡིན་པའི་གངས་ལས་འདས་པའི་མི་ཚོགས་ཚེན་མོ་ལུག་གྲ་དང་བཤུགས་
ཁྲིའི་མདུན་དུ་ལང་སྟེ་མཐོང་། ལོ་ལྟར་དཀར་པོ་གྲོན་ཞིང་། ཏྲ་ལའི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཁོའི་ལག་ཏུ་
འབྱེད་ཞེས་གསུངས།⁵¹

3.21 སྐྱ་ཚབ་པའུ་ལུས། མི་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དཀོན་མཚོག་གི་ཕྱགས་རྗེ་མངོན་པར་
གྱུར། དཀོན་མཚོག་གི་ཕྱགས་རྗེ་དེས་ཚོས་མེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་དོར་ནས་དུས་
འདིར་རང་ཚོད་བྱིན་པ་དང་། དྲང་བ། དམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ང་ཚོར་སྟོན། དུས་དེའི་རིང་ལ་
ང་ཚོའི་སྐབས་ཆེ་བའི་རེ་སྐྱུ་བྱེད་པ་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དཀོན་མཚོག་སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ལྷ་ཤི་ཀའི་
གཟེ་བརྗེད་མངོན་པ་བྱེད་ཆུ་དེ་ཡིན། ཡེ་ཤུས་ང་ཚོ་ལས་ངན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱ་རིན་གྱིས་ཐར་དུ་
འཇུག་པ་དང་། རང་གི་དོན་དུ་ལས་བཟང་བྱེད་པར་བརྩོན་སེམས་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ལྷན་མེད་
པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་རང་གི་སྐོག་སྐོས་བཏང་ཞེས་བྲིས།⁵²

50 སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལེའུ་17 ཨང་30-31 ལ་གཟིགས།
51 ཡོ་ཏྲ་ནན་ལ་མངོན་པར་མཛད་པ་ལེའུ་7 ཨང་9 ལ་གཟིགས།
52 སྐྱ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་ཐེ་ཏུ་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་2 ཨང་11-14 ལ་གཟིགས།

ལེའུ་གསུམ་པ། དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་དང་གཙུག་ལོ་ལྟེ་གཙུག་ ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར།

རྣམ་པ་བརྒྱད་པ། ང་ཅི་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ལ་དང་དོ།།

4.1 དཀོན་མཚོག་གི་ཡབ་དཀོན་མཚོག་དང་། སྤམ་དཀོན་མཚོག་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་དཀོན་མཚོག་ཡིན།⁵³ ཡབ་དཀོན་མཚོག་དང་། སྤམ་དཀོན་མཚོག་དང་མཉམ་དུ་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་དཀོན་མཚོག་འཇིག་རྟེན་ཁམས་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་བཞུགས།⁵⁴ དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་དཀོན་མཚོག་གི་མི་རྣམས་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོགས་དང་།⁵⁵ གཙུག་ལོ་ལྟེ་གཙུག་མཚོག་གི་འཇིག་ཁམས་ལ་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ། དཀོན་མཚོག་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེད་དུ་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ཕེབས། དམ་པའི་གསུང་རབ་བཞེན་དུ། དཀོན་མཚོག་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ལྷ་བའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་ནས་གཙུག་ལོ་ལྟེ་གཙུག་ལ་དང་བ་བྱས་པའི་མི་རྣམས་འཇོམས་སྐབས།

4.2 སྐོ་བུར་དུ་དཀོན་མཚོག་གི་འཇིག་ཁམས་ནས་ཉུར་ཉུར་དུ་རྒྱག་པའི་རྒྱུད་དང་འབྲ་བའི་སྐྱ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། དེས་ནི་ཁོ་ཚོ་སྤྲོད་སའི་ཁང་པ་ཆ་ཚང་ལྷན་མེད་བཞེན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་ཁོ་

53 མད་རྩ་ཡིས་ཐོས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་28 ཨང་19 ལ་གཟིགས།
54 ལུང་སྟོན་པ་མོ་ཤེད་མདོ་དང་པོ་སྟེ་འགོད་པ་ལེའུ་1 ཨང་2 ལ་གཟིགས།
55 ཡོ་ཏ་ན་གྱིས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་བཟང་ལེའུ་6 ཨང་63 ལ་གཟིགས།

ཚོའི་མདུན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ནས་བྲལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྤོང་ལ་གནས། དཀོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་
སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་ཚང་མ་གང་བར་གྱུར་ཞིང་། དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་མཐུ་གནང་བ་
བཞིན་དུ་ཁོ་ཚོས་སྐད་རིགས་གཞན་རྣམས་སྤྱད་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ཅེས་བྲིས།⁵⁶

4.3 དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ནི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་མཐན་ཚོའི་སེམས་ལ་བཞུགས། དམ་པའི་
སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་ང་ཚོའི་སེམས་དང་འགྲོགས་ཏེ་ངེད་རྣམས་དཀོན་མཚོག་གི་སྲས་དང་སྲས་མོ་ཡིན་
བར་བདེན་དཔང་མཛད།⁵⁷ ཁོང་གིས་ང་ཚོ་ལ་དཀོན་མཚོག་སྤྱགས་མཉེས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་
བར་མཛད། སྐྱ་ཚབ་བཟུ་ལུས། དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་བསྐྱུན་ཏེ་མི་ཚོ་སྐྱེ་ལ་ཞིང་།
ཁྱེད་ཚོས་སྲིག་པའི་རང་གཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་མི་བརྒྱབ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིག་པའི་རང་གཤེས་ཀྱིས་
དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ལ་སྐྱོལ་ཞིང་། དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་སྲིག་པའི་རང་གཤེས་ལ་ཡང་སྐྱོལ་
ཏེ། ཁྱེད་ཚོས་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉེས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྐྱོལ། འོན་
ཀྱང་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེད་རྣམས་འཁྲིད་ན། ཚོས་བྲིམས་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་མེད། སྲིག་
པའི་རང་གཤེས་ཀྱི་ལས་རྣམས་གསལ་པོ་ཡིན་ཏེ། ལོག་གཤེས་དང་། མི་གཙང་བ། བག་མེད་སྤྱོད་
བ། ལྷ་ལ་རྟེན་བ། མཐུ་སྤྲུགས། སྤང་སེམས། འཇུག་ཚོད། སྤྲུག་དོག་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་བདེ་བ། ལ་
ཚོད། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཁག་ འཁོན་སེམས། ར་བཟེ་བ། བག་མེད་ཅན་གྱི་སྤྱགས་སྤྱོད་ལ་སོགས།
དེ་ལྟར་བྱེད་མཐན་དཀོན་མཚོག་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་འཇུ་ལ་བར་མི་སྤྱིད་པས། སྤར་ངས་ཁྱེད་རྣམས་

56 སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལེན་2 མང་2-4 ལ་འཁོད་ཡོད།

57 སྐྱ་ཚབ་བཟུ་ལུས་ལ་སྤྱིམ་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེན་8 མང་16 ལ་གཟེགས།

ལ་བཤད་པ་ལྟར་ད་ལྟའང་དོགས་ཟོན་བྱེད་དོ། འོན་ཀྱང་དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་
བྱམས་སེམས་དང་། དགའ་སྤོ། ཞི་བདེ། བཟོད་པ། དྲིན་གཟོ། སེམས་བཟང་པོ། སློ་གཏད་ཚོག་
པ། སེམས་དུལ་པོ། རང་ཚོད་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བཀའ་བྲིམས་མེད།
ཡང་སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་མྱ་ཤི་ཀའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ཚགས་དང་ལྡན་པའི་
རྗེས་པའི་རང་གཤིས་རྒྱང་ཤིང་སྤེང་ལ་བརྒྱངས་ཏེ་བསད་པ་ཡིན་ལོ། དམ་པའི་སྤྱགས་ཉིད་ཀྱིས་
ངེད་རྣམས་འཁྲིད་པས། སྤྱགས་ཉིད་དང་བསྐྱབ་ཏེ་མི་ཚོ་སྐྱེལ་དགོས་ཞེས་གསུངས།⁵⁸

58 སྐྱ་ཚབ་བུ་ལྷ་ཡིས་ག་ལང་ཡུ་པ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་5 ཡང་16-25 ལ་འཁོད་ཡོད།

རྣམ་པ་དགུ་པ། ང་ནི་སྤྱིགས་བཞི་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པའི། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཚོགས་ དམ་པ་དང་། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་འགྲོགས་རོགས་ལ་དད་དོ།

4.4 དཀོན་མཚོག་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེད་དུ་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་འཇིག་
རྟེན་འདི་ལ་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ། གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུའི་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཁོང་གི་འཕྲིན་བཟང་སློག་པའི་
ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཕེབས། ཁོང་ཚོའི་ནང་ནས་ཁ་ཤས་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རྩེ་རི་ཀ་སྐྱིང་ལ་ཕེབས་
པ་ལ། ཁ་ཤས་ཨེ་ཤེ་ཡུ་སྐྱིང་ཚེད་ལ་ཕེབས། དུས་རབས་ཁ་ཤས་རྗེས་སུ་ཏ་ཟེག་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་
ལ་ཚོས་ཚོགས་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པར་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱང་གོར་སྐྱབས།⁵⁹ ཀྱང་གོ་དང་
རྒྱ་གར་ནས་བོད་ལ་སྐྱབས་ཡོད།

4.5 དེང་སང་ཡེ་ཤུ་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་ཏུ་ཡོད། ལྷ་ཅུ་སུ་དང་། ཡང་
ན་སོག་ཡུལ། ཀྱང་གོ་རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ། ཀོ་རི་ཡ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སྤོང་པའི་དད་ལྡན་
པ་རྣམས་དཀོན་མཚོག་གི་ནང་མི་དང་འདྲ་བ་ཡོད། དཀོན་མཚོག་གི་ནང་མི་ལ་གཙུ་བོ་ཡེ་ཤུའི་
སྐྱེ་གཟུགས་ཞེས་ཟེར། དད་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཀོན་མཚོག་གཅིག་རང་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱེད།
དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བཞུན་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཚེས་བྱེད། དེ་ཚོ་ཐམས་

59 635 ལོར་(ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་) ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱང་གོར་དར་བ་དང་། ཐོག་མའི་སྐེལ་མཁན་ལྷ་
ལེ་ཡུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་ཨ་ལོ་བན་ཟེར། (འཛམ་སྐྱིང་གི་ཚོས་ལུགས་ཁག་བསྐྱེད་དོ་སྤོང་སློབ་སློགས་ལ་བུང་བའི་དགའ་སྟོན་ཤོག་
གྲངས་157 ལ་འཁོད་ཡོད།)

ཅད་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་ཐོག་ནས་པན་ཚུན་མཉམ་དུ་འགྲོགས། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་དད་ལྡན་རྣམས་ནི་
ད་ལྟ་དཀོན་མཆོག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་
ཚོས་ཚོགས་ནི་ཡབ་དཀོན་མཆོག་གི་ནང་མི་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དད་ལྡན་པ་ཁ་ཅིག་དཀོན་མཆོག་
གི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཡོད་ལ། དད་ལྡན་པ་ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡོད།⁶⁰

---

60 ཡ་རུ་དྲ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་12 ཨང་22-24 ལ་གསུངས།

རྣམ་པ་བཅུ་པ། ང་ནི་ཉེས་ཚེག་ངི་མ་ཀུན་སེལ་བར་དང་དོ།།

4.6 ཚེག་ཉེས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལ་མི་ཉན་པ་དེ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གིས་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་མི་ཚོགས་པའི་བཀའ་གནང་ནས་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ཚེག་ཉེས་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གིས་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ནས་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན། དེའང་ཚེག་ཉེས་ཡིན། དཔེར་ན་དཀོན་མཆོག་གིས་མ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལ། མི་སྲུ་ཞིག་གིས་བརྒྱས་ན། མི་དེས་ཚེག་ཉེས་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་རེད། དཀོན་མཆོག་གང་སར་བཞུགས་མཁན་ཡིན་ལ། དོན་ཐམས་ཅད་གཟེགས་ནས་མཐུན་པས། ང་ཚོས་སྐྱོག་ཏུ་ཚེག་ཉེས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གིས་མཐུན།⁶¹ མི་སྲུ་ཞིག་གིས་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་སྐྱོན་མེད་པར་སྤང་མི་ཐུབ་པས་ང་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚེག་ཉེས་ཀྱི་ལས་བྱས་ཡོད། དོན་དམ་དུ་མི་ཐམས་ཅད་ལ་ཚེག་པའི་རང་གཤེས་ཡོད་པས། དཀོན་མཆོག་དང་མི་གཞན་རྣམས་ལ་ཚེག་ཉེས་གསོག་ ང་ཚོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཚེག་ཉེས་བྱས་ན། ཚེག་ཉེས་སེལ་བར་ལྷ་དགོས།⁶² མི་གཞན་རྣམས་ལ་ཚེག་ཉེས་བྱས་ན་གུ་ཡངས་གཏོང་བར་ལྷ་དགོས།⁶³ མི་གཞན་གྱིས་ངེད་རྣམས་ལ་ཚེག་ཉེས་བྱས་ན། ཁོ་ཚོ་ལའང་གུ་ཡངས་གཏོང་དགོས།⁶⁴

61 སྐྱུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་རོ་སྤྲ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་3 ཡང་23 ལ་གཟེགས།
62 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་6 ཡང་12 ལ་གཟེགས།
63 སྐྱུ་ཚབ་པའུ་ལུ་ཡིས་ཨེ་སེ་སུ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་4 ཡང་32 ལ་གཟེགས།
64 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་18 ཡང་21-22 ལ་གཟེགས།

4.7 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་འདྲིའི་སྐོར་སྐྱང་ཞིག་གསུངས་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དགོན་མཚོག་གི་རྒྱལ་སྤོང་
 བྱི་རང་གི་བྲན་གཡོག་རྣམས་དང་ཚེས་དག་ལྷ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་དང་འབྲ་བ་ཡིན། དེ་ཚེས་
 པའི་ཚེ་ཁོ་ལ་གསེར་གྱི་སྐོར་མོ་ས་ཡ་གཅིག་གི་བྱ་ལོན་ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་ཅར་བྲིད་དེ། ཁོ་ལ་
 འཇལ་རྒྱ་མེད་པས། རྒྱལ་པོས་ཁོ་དང་། བཟའ་ལྷོ། སྤུ་གྱུ་ཁོ་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་ལོན་དེ་
 འཇལ་བའི་ཕྱིར་འཚོང་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས། དེ་བས་ན་བྲན་གཡོག་དེ་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དྲུ་
 ཕྱག་འཚལ་དེ་ཁོ་ལ། ང་ལ་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག ངས་ཁྱེད་ལ་བྱ་ལོན་ཐམས་ཅད་འཇལ་ཡོང་
 ཞེས་སྐྱབས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་བྲན་གཡོག་དེ་སྐོང་གོལ་བཏང་སྟེ་བྱ་ལོན་དེ་བསལ།
 འོན་ཀྱང་བྲན་གཡོག་དེ་ཕྱིར་སོང་ནས་རང་གི་གཡོག་གོགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོ་ལ་དདུལ་སྐོར་
 བརྒྱུ་ལི་བྱ་ལོན་ཡོད་པ་ཞིག་དང་ཕྱག་པས། རྟེན་བཅོར་ཏེ་ཁོ་ལ། བྱ་ལོན་འཛོལ་ཞིག་ཅེས་སྐྱབས། ཁོའི་
 གཡོག་གོགས་ཀྱིས་ཤུས་མོ་སར་བརྟུགས་ནས་ཁོ་ལ། ང་ལ་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག ངས་ཁྱེད་ལ་བྱ་
 ལོན་མཇལ་ཡོང་ཞེས་བཤད། འོན་ཀྱང་ཁོས་མ་ཉན་པར་སོང་ནས་བྱ་ལོན་འཇལ་ཚར་བའི་བར་
 དྲུ་གཡོག་གོགས་དེ་བཅོན་དྲུ་བརྟུག། ཁོའི་གཡོག་གོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཛོང་ནས་སེམས་
 ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དྲུ་སོང་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་བཤད། རྒྱལ་
 པོས་བྲན་གཡོག་དེ་བོས་ནས་ཁོ་ལ། གཡོག་བོ་ངན་པ་ཁྱོད། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་ལྷལ་བས་
 ངས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ལོན་ཐམས་ཅད་བསལ། ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བྱས་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་
 གཡོག་གོགས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐྱབས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོས་ནས་བྱ་ལོན་ཐམས་

ཅད་འཇམ་ཚར་བའི་བར་དུ་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་རྣམས་ལ་གཏད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚོ་མི་རེ་
རེས་སེམས་གཏོང་ནས་རང་གི་སྦྱན་ཟླར་གྱུ་ཡངས་མ་བཏང་ན། ཞིང་ཁམས་སུ་བཞུགས་པའི་ངའི་
ཡབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཚོར་དེ་ལྟར་མཛད་ངེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།།⁶⁵

4.8 དཀོན་མཆོག་གིས་སྲིག་ཉེས་ལ་སྤང་། ཁོང་གིས་སྲིག་ཉེས་ལ་ཚད་པ་གཅོད་པར་མཛད་པ་
ལ་དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱགས་ཁྲོ་ཞེས་ཟེར། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྲིག་ཉེས་བསགས་པས། ཐམས་ཅད་ལ་
དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱགས་ཁྲོ་དང་བྲིམས་གཅོད་ཕོག་ངེས་ཡིན།⁶⁶ དེའི་ཕྱིར་ངེད་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་
མཆོག་ལ་སྲིག་ཉེས་སེལ་བའི་བྱ་བ་ཕུལ་དགོས། གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་རྣམས་ལ་སློབ་
པར་མཛད་པའི་སློན་ལམ་ལྟར་ན།

ངེད་ཚོས་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་དག །
གྱུ་ཡངས་གཏོང་བ་ཇི་བཞིན་དུ།
ངེད་ཀྱི་སྲིག་བྱན་སེལ་བར་མཛོད།⁶⁷

ཅས་གསུངས། ངེད་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྲིག་ཉེས་གྱུ་ཡངས་བཏང་ན། དཀོན་མཆོག་གིས་ངེད་
རྣམས་ཀྱི་སྲིག་ཉེས་སེལ་བར་མཛད་ངེས་ཡིན། སྐྱ་ཚབ་ཡོ་ཉ་ནན་གྱིས་གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རང་གི་སྲིག་

65 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་18 ཨང་23-35 ལ་འཁོད་ཡོད།
66 སྐྱ་ཚབ་བཟུ་བྱ་ཡིས་རོ་སྐ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལེའུ་1 ཨང་18 ལ་གསེགས།
67 མད་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་6 ཨང་12 ལ་གསེགས།

ཉེས་ཁས་སྐྱབས་ན། དཀོན་མཆོག་ནི་སློ་གཏང་ཚོག་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་སྲིག་ཉེས་སེལ་
ཞིང་དྲང་པོ་མེད་པའི་དྲི་མ་ལས་ཡོངས་སུ་འདག་པར་མཛད་ཅེས་བྲིས།⁶⁸

---

⁶⁸ ཡོ་ཏཱ་ནན་གྲིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་1 ཡང་9 ལ་གཟིགས།

རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ། ང་ནི་ཤི་ཡང་གསོན་པོར་ལང་བ་ལ་དང་དོ།

4.9 གཙོ་བོ་ཡི་ཤུ་འཆི་བ་ནས་སྐར་གསོན་པར་གྱུར་ཞིང་། ཅུས་ཉལ་ཏུ་དཀོན་མཚོག་དང་མཉམ་ཏུ་བཞུགས། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་སྦྱོད་པ་ངན་པ་སྤངས་ནས་སེམས་བརྒྱར་ཏེ་ཁོང་གི་བཀའ་ལ་ཉན་ན། ཁོང་གིས་ང་ཚོ་འཆི་བ་ནས་སྐར་གསོན་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། ང་ཚོ་ལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་གནང་བར་འགྱུར་ལ། དཀོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཅུས་ཉལ་ཏུ་གནས་པའི་ཞལ་ཚད་མཛད། དེ་ནི་ཅུས་ཀྱི་མཐའ་མའི་ཉིན་མོར་འབྱུང་ངེས་ཡིན། རྒྱ་ཚབ་བུ་ལུས་ཉོན་ལྷོག་ངས་ཁྱེད་རྣམས་ལ་གསང་བ་ཞིག་སྤྲེ། ང་ཚོ་ཐམས་ཅད་མི་འཆི་ཡང་། ཐམས་ཅད་རྒྱར་འོང་། ཅུང་སྐད་མཐའ་མ་སྒྲོག་པའི་ཚེ། མིག་ཟུང་གདངས་བཅུ་གྱི་ཡུན་ཙམ་ལ། ཅུང་སྐད་བསྐྱབས་ནས་གཤིན་པོ་རྣམས་མི་འཇིག་པར་གསོན་པོར་མཛད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ང་ཚོ་ཡང་རྒྱར་ངེས་སོ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་པའི་གཟུགས་པོ་འདྲི་འཇིག་རྒྱ་མེད་པ་དང་། འཆི་བའི་གཟུགས་པོ་འདྲི་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་འགྱུར་དགོས་ཞེས་བྲིས།⁶⁹

69 རྒྱ་ཚབ་བུ་ལུ་ཡིས་ཀོ་རིན་ལུ་བ་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ལེའུ་15 ཨང་51-53 ལ་གཟིགས།

རྣམ་པ་བརྩུ་གཉིས་པ། ང་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་སྲོག་ལ་དད་དོ། ཨ་མེན།

4.10 གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུས་དགོན་མཚོག་གིས་རང་གི་སྲས་གཅིག་པོ་གནང་བ་ཙམ་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་མཛད་པས། སྲས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཚང་མར་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་ཐོབ་ངེས་པའོ། ཡང་དགོན་མཚོག་གིས་རང་གི་སྲས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིར་བྲིམས་གཙོད་མཛད་རྒྱུར་མ་མངགས་ཀྱིས། འཛིག་རྟེན་གྱི་མི་ཁོང་བརྒྱད་ནས་སྐབས་མཛད་རྒྱུར་མངགས། སྲས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་བྲིམས་བཅད་མེད་དེ། སྲས་ལ་དད་པ་མི་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་བྲིམས་བཅད་ཟིན། དེ་ནི་དགོན་མཚོག་གི་སྲས་གཅིག་པོའི་མཚན་ལ་དད་པ་མ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས།⁷⁰

4.11 ལྷ་ཚབ་ཡོ་ཏ་ནན་གྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་སྐོར་གསུང་སྐབས་འདི་ལྟར་བྲིས་ཡོད། བཞུགས་བྲི་ནས་གསུང་སྐད་ཆེན་བོས་སྟོས་ཤིག དགོན་མཚོག་གི་བཞུགས་གནས་མི་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པར་འགྱུར། ཁོ་ཚོ་ནི་ཁོང་གི་མི་རྣམས་དང་། དགོན་མཚོག་རང་ཉིད་ཁོ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་པར་འགྱུར། ཁོ་ཚོའི་མིག་ནས་མཆི་མ་

70 ཡོ་ཏ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འཕྲིན་བཟང་ལེའུ་3 ཨང་16-18 ལ་འཁོད་ཡོད།

ཐམས་ཅད་ཁོང་གིས་འབྲི་བར་མཛད། རྩོན་གྱི་དོན་འདས་ཟིན་པས་འཆི་བ་ཡང་མེད། ལྷ་ངན་
ནམ། ཏུ་འབོད་དམ། ལུག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།⁷¹

4.12 འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོས་ཡི་ཤུ་ནི་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་ཤི་ཀ་དང་དཀོན་མཆོག་གི་སྲས་དེ་ཡིན་པར་
དད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་འདི་ཚོ་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ལ་དད་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་ཚོ་ཁོང་གི་
མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྲིས།⁷² ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཚབ་རྣམས་
གྱི་དམ་ཚིག་སྒྲོག་ཅིང་། བསམ་གཞིག་བྱེད་པ་དང་། དད་ལྡན་གཞན་རྣམས་དང་དག་ཐོག་ནས་
བརྗོད་སྐབས་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁྱེད་ལ་བྱིན་ལྡབས་གནང་བར་ཤོག །

---

71 ཡི་ཏུ་ནན་ལ་མངོན་པར་མཛད་པ་ལེའུ་21 ཨང་3-4 ལ་འཁོད་ཡོད།
72 ཡི་ཏུ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་འབྲིན་བཟང་ལེའུ་20 ཨང་31 ལ་གསེགས།

སྐྱུ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་སྤུ་ལྷ་ཤི་ཀའི་སྐོར་དེ་བས་གཏིང་གཟུབ་མཐུན་པ་དང་
སྟོབས་བསྐྱུན། དགོན་མཚོག་གིས་བྱིད་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གནང་བར་ཤོག།

五分钟藏文圣经